

Súd: Okresný súd Košice II
Spisová značka: 19P/120/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7219207675
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Glezgo
ECLI: ECLI:SK:OSKE2:2020:7219207675.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice II sudkyňou JUDr. Soňou Glezgo v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: F. N., nar. XX.X.XXXX, L. N., nar. XX.X.XXXX, H. N., nar. XX.X.XXXX a X. N., nar. XX.X.XXXX, bytom u matky, deti rodičov: O. N., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom Q. XX, Z., zast.: Mgr. Vanda Durbáková, advokátka so sídlom Krivá 23, Košice a Q. N., nar. X.X.XXXX, trvale bytom Q. XX, Z., v konaní o úprave rodičovských práv a povinností takto

r o z h o d o l :

I. Maloleté deti N.: L., nar. XX.X.XXXX, F., nar. XX.X.XXXX, a X., nar. XX.X.XXXX zveruje do osobnej starostlivosti matky, ktorá je oprávnená a povinná maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok.

II. Obmedzuje otcovi právo zastupovať maloleté deti v rozsahu zastupovania maloletých detí pred orgánmi verejnej správy, pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti a pri zápise a odhlásení zo školského zariadenia.

III. Obmedzuje otcovi právo spravovať majetok maloletých detí v celom rozsahu.

IV. Otec je povinný prispievať na výživu maloletej L. mesačným výživným vo výške 90 € výške maloletej F. mesačným výživným vo výške 70 a maloletého X. mesačným výživným vo výške 50 €, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, k rukám matky, s účinnosťou od 19.10.2018.

V. Dĺžné výživné za obdobie od 19.10.2018 do 31.8.2020 na maloletú L. vo výške 1920 € , na maloletú F. vo výške 1490 € a na maloletého X. vo výške 985 € je otec povinný zaplatiť matke do 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Písomným podaním, doručeným Okresnému súdu Košice II dňa 19.10.2018 matka maloletých detí žiadala, aby súd nariadil neodkladné opatrenia, ktorým dočasne zverí maloleté deti do osobnej starostlivosti matky, ktorá bude oprávnená maloleté deti zastupovať v bežných veciach a spravovať ich majetok a otca detí zaviazne prispievať na výživu detí sumou 50 € mesačne na každé dieťa. Uvedené konanie bolo vedené pod sp. zn. 19P/254/2018.

2. Okresný súd Košice II uznesením sp. zn. 19P/254/2018 dňa 8.11.2018 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým určil otcovi rozsah vyživovacej povinnosti na každé z detí vo výške po 30 € mesačne až do rozhodnutia súdu vo veci samej. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 14.5.2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach č.k. 8CoP/50/2019-60 zo dňa 4.3.2019.

3. Lustráciu v súdnom registri bolo zistené že ku dnu 28.8.2019 matka nepodala návrh na konanie vo veci samej. Z uvedeného dôvodu súd uznesením zo dňa 22. októbra 2019 začal konanie o úprave rodičovských práv a povinností k maloletým deťom N. ex offa.

4. Uznesením zo dňa 22.10.2019 súd ustanovil maloletým deťom kolízneho opatrovníka, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice.

5. Písomným podaním doručeným súdu dňa 20.1.2020 matka súdu oznámila, že je zamestnaná v Y. S. LP v Z.. V súčasnosti nemá žiadne úspory, jej stav na účte je 304 € a spolu s manželom vlastní jednoizbový byt v Z., v ktorom aj s deťmi býva. Iný majetok významnejšej hodnoty nevlastní. Otec maloletých detí bol z užívania spoločného bytu vylúčený rozsudkom Okresného súdu Košice II spisovej značky XXC/XX/XXXX pre násilné správanie sa. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa XX.XX.XXXX. Výdavky matky sú bežného charakteru, jej majetkové pomery jej neumožňujú uhrádzať výdavky deti na rámec bežných výdavkov a mnohé aktivity, o ktoré by mali deti záujem nedokáže financovať. Predložila potvrdenie o príjme vystavené zamestnávateľom dňa 14.1.2020 z ktorého vyplýva jej čistá priemerná mzda za obdobie roku 2019 727,76 €. Zároveň predložila potvrdenie o stave na účte vedenom v R. M. a.s., podľa ktorého má na účte 304,79 €.

6. Otec napriek výzve súdu svoje majetkové pomery žiadnym spôsobom nepreukázal, k začatiu konania sa žiadnym spôsobom nevyjadril.

7. Kolízny opatrovník súdu oznámi, že vykonal v rodine sociálne šetrenie.

Matka, N. O., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom Q. XX, Z., je zamestnaná v Y. S. L. Q., Tr. V. 1, Z. ako D., s čistým mesačným príjmom cca 740 € vrátane daňového bonusu, na maloleté deti poberá rodinné prídavky vo výške 99,80 € mesačne. Okrem toho iný príjem nemá, je zdravá, nemá zvýšené výdavky v súvislosti so zdravotným stavom. Matka s maloletými deťmi H., L., F., X. býva v jednoizbovom byte, ktorý je v spoločnom vlastníctve oboch rodičov. Dospelý syn X. už od mája 2019 s rodinou v spoločnej domácnosti nebýva, presťahoval sa do podnájmu s priateľkou. K svojim pravidelným mesačným výdavkom matka udáva, že podrobný zoznam svojich výdavkov zašle súdu vo svojom písomnom podaní.

Otec, N. Q., nar. X.X.XXXX, trvale bytom Q. XX, Z., toho času V. XXX, okres Z. - okolie, má od XX. V. XXXX otvorené živnostenské oprávnenie, v rámci živnosti vykonáva úpravy interiérov pred začiatkom stavebných prác a taktiež čistenie po ukončení stavebných prác. Jeho zárobok je cca 25 - 30 € na deň, mesačný príjem závisí od počtu zákaziek v danom mesiaci. Do septembra 2019 poberal polovičný invalidný dôchodok z dôvodu operácie bedrového kĺbu, má implantovaný umelý bedrový kĺb. Výplata dôchodku mu je pozastavená, nakoľko má byť opätovne prehodnotený posudkovou komisiou, ktorej mal doložiť lekárske správy. Na každé vyšetrenie, ktoré mal absolvovať, musel čakať dlhšiu dobu, preto sa vyhotovenie záverečnej správy obvodným lekárom predĺžilo. Termín komisie ešte nemá stanovený. Pokiaľ absolvuje posúdenie, dôchodok mu bude späť vyplatený. Toho času býva otec v rodinnom dome v obci V. so svojou matkou. Na bývanie a stravu prispieva 100 € mesačne, dobíja si kredit mobilného telefónu 6 € na dva mesiace, cestovné do Košíc za deťmi a prácou si otec hradí vo výške do 50 € mesačne. Za lieky v súvislosti s jeho diagnózou si otec uhrádza cca 20 € mesačne. Taktiež užíva špeciálne vložky do topánok, musí ich zakupovať raz mesačne, cena je cca 3 €. Ostatné jeho výdavky sú bežného charakteru.

Maloletá H. je žiačkou 3. ročníka V. odbornej školy M. 1, Z., odbor šport a výživa. Stravuje sa doma, je zdravá, prekonáva len ochorenia bežného charakteru. Maloletá L. je žiačkou 1. ročníka P. sv. Z. X., D. Z., stravuje sa doma, v rámci školy navštevuje muzikálový krúžok. Je v sledovaní ortopedickej ambulancie a tiež očnej ambulancie, nosí okuliare, s čím sú spojené isté zvýšené výdavky. Maloletá F. je žiačkou C. školy P. 2, Z., 8. ročník. Stravuje sa v škole, v rámci školy navštevuje muzikálový krúžok, spevácky krúžok a krúžok ľudových tancov. Maloletá má problémy s chrupom dlhodobejšieho charakteru, matka má zvýšené výdavky na jej zubné ošetrenia. Maloletý X. je žiakom 2. ročníka C. školy, P. 2, Z., stravuje sa v škole, navštevuje školský klub detí a v rámci školy chodí na futbalový krúžok. Je zdravý, prekonáva bežné detské ochorenia.

Podľa slov matky, otec s rodinou nežije v spoločnej domácnosti približne tri a pol roka. Od decembra 2017 má otec súdny zákaz vstupu do bytu, kde rodina žije, v dôsledku skutočností, ktoré sa v rodine stali v minulosti. V byte sa ešte nachádzajú osobné veci otca, pokiaľ niečo z bytu potrebuje, kontaktuje matku a veci si vyzdvihne. Ako matka ďalej udáva s maloletými dcérami je otec v kontakte sporadicky, telefonuje si s maloletou H., s maloletou F. sa vída niekedy ráno, pokiaľ vedie maloletého X. do školy. S maloletým X. sa otec v súčasnosti stretáva nepravidelne, častejšie je to v poobedňajších hodinách, kedy dieťa vyzdvihne v škole a spolu trávajú istý čas mimo miesta bydliska. V lete bol kontakt otca s X. častejší a intenzívnejší, chodievali si na ihrisko zahrať futbal alebo basketbal, príp. sedávali vonku na lavičke. Do decembra 2019 sa otec s maloletým stretával aj v nedeľu, po pobožnosti s ním trávil spoločné chvíle v centre pre rodinu, ktoré je pri kostole na ulici X.. V zime otec za dieťaťom chodieval menej a pokiaľ s ním je po vyučovaní, tak je to len krátko, kedy ho odprevadí domov. Od času, kedy býva matka s deťmi sama, situácia doma je stabilizovaná, deti sú pokojnejšie. Niekedy sa stávajú situácie, že otec svojim konaním

nepriamo zasiahne do rodinnej pohody, čo sa snaží následne matke vysvetliť, avšak jeho odôvodnenie sa nezhoduje s realitou. Od rozhodnutia súdu o výživnom v rámci neodkladného opatrenia otec matke na deti neprispieva. V októbri 2019 jej jednorázovo dal v hotovosti 200 €, občas nakúpi a donesie deťom sladkosti, sporadicky zájde s matkou do potravín, pričom jej zaplatí nákup cca v hodnote 20 €. Maloletej H. prispel na kúpu botasiek v jeseni 2019 čiastkou 50 €, v tom čase kúpil taktiež maloletému X. trampky v hodnote cca 15 €. Matka nemá vedomosť o pomeroch otca, mal by údajne niekde pracovať v rámci živnosti, avšak nemá v tejto veci presné informácie.

Dňa 17.1.2020 sa na úrad na predvolanie otec nedostavil, predvolanie mu bolo zaslané na adresu trvalého pobytu Q. XX, Z., aj na adresu V. XXX, Z. - okolie. J. sa na úrad osobne dostavil dňa 21.1.2020 a uviedol, že žiadne predvolanie mu nebolo doručené. K predmetu konania ďalej uviedol, že s návrhom matky na zverenie detí do jej osobnej starostlivosti nesúhlasí, pretože si nie je istý, čo všetko toto zverenie obnáša a je toho názoru, že matka je v starostlivosti o deti nezodpovedná. Najstaršiemu synovi, ktorý je už dospelý matka umožnila, aby neukončil strednú školu, pred otcom zatajovala synove problémy v škole. Taktiež maloletej H. údajne matka nechcela zmeniť strednú školu, keďže na pedagogickej škole nezvládala učivo, vybavil jej to nakoniec otec. Otec má vedomosť, že deti si niekedy musia samé variť stravu, pretože matka každý štvrtok niekam chodíeva, deti doma necháva samé, domov prichádza neskôr večer. Tieto informácie má otec sprostredkované od detí. Vo veci určenia výživného otec navrhuje ponechať úpravu, ako bolo rozhodnuté súdom v neodkladnom opatrení, a teda po 30 € na každé maloleté dieťa. Určené výživné však doposiaľ neuhrádzal, nakoľko nevedel, že má platiť, pretože sa voči rozhodnutiu odvolal. Rozhodnutie Krajského súdu mu údajne nebolo doručené. Matke na deti prispel pred Vianocami čiastkou 200 € a v septembri 2019 50 €. Viac prispieť vzhľadom na svoj príjem nemohol. S maloletými deťmi je otec podľa jeho slov v každodennom telefonickom kontakte a tiež v pravidelnom osobnom kontakte. Otec telefonuje najčastejšie maloletej Lenke alebo matke detí, ktoré mu sprostredkujú telefonickú komunikáciu s maloletým X. a maloletou F., L. je poväčšine zaneprázdnená učením. V nedeľu chodí otec do kostola, kde chodievajú aj deti. Po skončení omše sa všetci stretávajú v centre pre rodiny, okrem maloletej H., ktorá do kostola nechodíeva. Niekedy otec ráno doma vyzdvihne maloletého X. a odvedie ho do školy, prípadne ho vyzdvihne aj po skončení vyučovania, v januári 2020 to bolo dva krát. Poobede idú spolu na nákupy hračiek, na prechádzku po L., alebo do potravín. Príležitostne robí nákupy potravín pre rodinu, podľa svojich finančných možností. Otec súhlasí, aby styk s maloletými deťmi nebol súdom upravený, s matkou sa na tomto vedia dohodnúť, s dohodou doposiaľ nemali problém. Do budúca však otec chce byť vždy informovaný, pokiaľ by deti cestovali mimo mesta na dlhšiu dobu, aby za nimi zbytočne do Z. neprichádzal, pokiaľ nie sú doma.

Zisťovanie vôle maloletej H. N., nar. XX.X.XXXX a maloletého X. N., nar. XX.X.XXXX bolo realizované na úrade dňa XX.X.XXXX s prihladením na ich rozumovú a vôľovú vyspelosť, individuálne, bez prítomnosti rodičov. Maloletí adekvátne spolupracovali, odpovedali na položené otázky, ktoré neboli navádzacieho charakteru.

Pred začiatkom rozhovoru s maloletou H. maloletá uviedla, že nechce, aby s niektorými skutočnosťami, ktoré uvedie úradu, bol oboznámený otec. Podrobne opísala situáciu s voľbou školy, z ktorého opisu je zrejmé, že otec sa na zmene školy aktívne nepodieľal, len ju sprevádzal na zápis. V súčasnosti sú študijné výsledky maloletej priemerné, štúdium ju veľmi baví, je rada, že si vybrala túto školu a konkrétny odbor. Ku kontaktu s otcom maloletá udáva, že v telefonickom kontakte s otcom je takmer každý deň. Otec telefonuje najčastejšie na jej mobilný telefón, pričom H. niekedy robí sprostredkovateľa telefonátov aj s ostatnými členmi rodiny. Avšak dosť často Lenka vie, že je otec opitý, pozná už jeho vyjadrovanie v takomto stave. Vtedy sa s mamou háda a keďže ona mu telefón nedvíha, zavolá H., ktorá radšej telefón dvihne, aby sa s mamou nehádali. S otcom sa rozprávajú o bežných veciach, pýta sa jej ako sa má, ako prebieha jej vzťah s priateľom. Na školu sa jej otec takmer vôbec nepýta, iba teraz pred pojednávaním začal účelovo riešiť H. známky v škole. Vždy sa otec pýta na matku, podľa slov maloletej sa ju stále takýmto spôsobom snaží kontrolovať. K svojmu vzťahu k otcovi maloletá udáva, že ona s ním má asi najlepší vzťah zo všetkých detí, vie sa s ním rozprávať, aj mu povedať priamo, keď sa jej niečo nepáči, napríklad v súvislosti s jeho pitím alkoholu, aby sa spamätal. Do budúca si však už H. nevie predstaviť, že by s ním žila v jednej domácnosti. J. kontakt s dcérami F. a L. otec neudržiava, v poslednej dobe sa osobne nestretáva ani s H.. Keď bolo teplo občas si spolu išli niekam posedieť do podniku, ale keďže otec sa dosť často opil, maloletá ho niekedy nechala samého a odišla. V priebehu posledných dvoch mesiacov sa naposledy stretli iba v decembri 2019, pred prázdninami. Otec zvykol pri stretnutí dať H. aj vreckové, niekedy to bolo zopár drobných, niekedy jej dal aj 5 - 10 €. V októbri 2019 dal otec maloletej 50 € na topánky, ktoré si sama vybrala. Aktuálny stav v rodine maloletej vyhovuje, doma má všetko potrebné, mamka zabezpečuje starostlivosť o všetky deti, varí im, niekedy varí aj H., keď mamka nestihne.

Maloletý X. k aktuálnej situácii v rodine uviedol, že s otcom je v kontakte, avšak v poslednom období je to nemej často, ako to bolo predtým. Prečo je to teraz tak, X. nevie. Otec pre neho už tak často ráno nechodí a nevodí ho do školy, ráno chodieval obvykle so sestrou F., ktorá je v 8. ročníku rovnakej školy ako X.. Taktiež po škole pre neho otec už takmer nechodieval, domov chodí s F. alebo pre neho do družiny príde mamka. Otca sa zatiaľ na dôvod nepýtal, ale chcel by, aby chodil pre neho častejšie. Zvykli spolu ísť na bagetu do nemocničného bufetu, alebo na kofolu do mesta. Do kostola v nedeľu otec už v poslednom čase taktiež nechodí. Keď sa stretávali v kostole, zašli potom do centra pre rodiny, ktoré je pri kostole a tam spolu hrali futbal s loptou, alebo stolný tenis, niekedy tiež stolný futbal. X. by chcel, aby sa v nedeľu po omši opäť stretávali s otcom, lebo je s ním sranda, maloletý s ním rád trávi čas. K starostlivosti otca maloletý udáva, že by chcel, aby otec býval niekedy s nimi, bolo by postačujúce, keby to bolo aspoň počas víkendu, kedy by boli všetci spolu. Cez týždeň majú obvykle povinnosti, pripravujú sa do školy a píšú úlohy, tak aspoň počas víkendu, keď je voľno by s nimi mohol byť. S mamkou má maloletý dobrý vzťah, stará sa o neho, nekričí, iba niekedy, keď si X. nerobí úlohy. Doma väčšinou varí mamka, varí dobre, len niektoré jedlá X. nechutia, sestra H. zvykne piecť koláčiky. Otec synovi kupuje sladkosti a džúsiky, donesie mu autíčka od X. bratranca zo V.. V V. u babky X. už bol, avšak bolo to už dávnejšie. Rád by tam išiel s otcom znovu, babku má rád, mohol by tam chodieval aj každý druhý víkend, ak by to otec chcel. Babka má aj psíka U., je to dobrý psík.

Na základe zistených skutočností Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Košice odporúča zveriť maloletú N. F., nar. XX.X.XXXX, maloletú N. L., nar. XX.X.XXXX, maloletú N. H., nar. XX.X.XXXX a maloletého N. X., nar. XX.X.XXXX, do osobnej starostlivosti matky, výživné určiť primerane veku a odôvodneným potrebám maloletých s prihliadnutím na finančné možnosti, schopnosti a majetkové pomery na strane otca.

8. Súd nariadil na prejednanie veci pojednávanie na deň 28.2.2020, na ktorom vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania a zistil nasledovné:

9. Z výsluchu matky vyplynulo že rodičia sú naďalej manželia, nežijú spoločnej domácnosti, pretože otec sa voči rodine správal agresívne a rozhodnutím súdu bol vylúčený z užívania bytu. Z uvedeného dôvodu považuje za nevyhnutné, aby boli rodičovské práva a povinnosti voči maloletým deťom upravené. Navrhla, aby deti boli zverené do jej osobnej starostlivosti, pretože to zodpovedá jednak reálnemu stavu, jednak preukázanému názoru detí a takéto usporiadanie je v ich najlepšom záujme. Zároveň navrhla, aby súd otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletej L. mesačne výživným vo výške 90 €, na maloletú F. mesačným výživným vo výške 70 € a na maloletého X. mesačným výživným vo výške 50 € a na v tom čase maloletú H. mesačným výživným vo výške 120 €. Výživným na aktuálne už plnoletú H. sa súd v tomto konaní nezaobrá, návrh bol vylúčený na samostatné konanie. Styk matka navrhla neupravovať vzhľadom k veku detí ako aj z toho dôvodu, že matka žiadnym spôsobom otcovi v stretávaní sa s deťmi nebráni. Zároveň navrhla, aby majetok maloletých detí mohla spravovať výlučne matka a zároveň, aby maloleté deti zastupovala výlučne ona. Tento návrh odôvodnila tým, že deti majú vkladné knižky, na ktorých majú uložené nejaké nasporené peniaze a matka má obavy, aby o tento majetok z dôvodu alkoholizmu otca neprišli. Otec má s nadmerným využívaním alkoholických nápojov vážny problém a matka nevie o tom, že by sa liečil. Návrh vo veci samej nepodala z toho dôvodu, že v tom čase nemala právne zastúpenie a nevedela, že je to potrebné urobiť. Zdôraznila, že ani po nariadení neodkladného opatrenia otec určené výživné neplatil. V roku 2019 jej poslal 200 €, dcére dal 50 € na topánky a synovi 15 € na botasky. Od začatia konania, t.j. od januára 2020 nezaplatil na deti vôbec nič. Osobnú starostlivosť o maloleté deti zabezpečuje výlučne matka, otec sa o deti v zásade nezaujíma. Vzhľadom na vážne narušené vzťahy medzi rodičmi sa matka s otcom snaží komunikovať minimálne a z vlastnej iniciatívy mu informácie o deťoch neposkytuje. Akonáhle matka začne s otcom komunikovať, otec má okamžite pocit, že je všetko v najlepšom poriadku a že by sa aj mohol vrátiť domov. Preto s ním matka komunikuje minimálne a len telefonicky. Na deti má matka bežné výdavky, najviac platí aktuálne za zubára. Je zamestnaná ako fyzioterapeut, od januára 2020 sa jej príjem zvýšil na zhruba 800 €. Otec ani v čase spoločného spoluzitia matke na domácnosť neprispieval, skôr vyžadoval financie od nej, pretože chodil do pohostinstiev a míňal peniaze tam. S deťmi sa otec stretáva spravidla v nedeľu po omši v Centre pre deti a rodiny, aj tam sa stalo, že bol pod vplyvom alkoholu. Došlo aj k situáciám, kedy matka mala vedomosť o tom, že otec vzal syna do krčmy, volala vtedy políciu. Zároveň uviedla, že v čase keď mala H. X rokov ju otec rozbil tak, že mala modriny na tvári. Aktuálne, keďže nežijú v spoločnej domácnosti otec prístup k deťom nemá, je na nich naďalej agresívny verbálne, predovšetkým pri telefonických kontaktoch.

10. Z výpovede otca vyplynulo že súhlasí s tým, aby deti naďalej bývali u matky, ale v ostatnom chce, aby všetky práva ostali zachované obom rodičom. Nemá vedomosť o deťoch, nie je informovaný, chce chodiť do školy, chce rozhodovať o deťoch, chce mať pravidelné informácie, ktoré mu doposiaľ poskytované neboli. Zásadne nesúhlasil s výškou výživného tak, ako ho navrhla matka, pretože si to nemôže dovoliť a navrhol výživné vo výške 120 € dokopy na všetky deti. Súdu svoje majetkové pomery nepreukázal, na pojednávanie oznámil, že je invalidný dôchodca a žiadny majetok nemá.

11. Súd odročil pojednávanie za účelom preukázania majetkových pomerov a vyúčtovania výdavkov na maloleté deti.

12. Matka dňa 5.3.2020 doručila súdu rozpis výdavkov na maloleté deti (čl. 48). Výdavky na maloletú F. vyčíslila ako mesačné výdavky: stravovanie doma 90 €, cestovné 5 €, hygienické potreby 5 €, oblečenie a obuv 10 €, lieky 5 €. Ročné výdavky: obedy v škole 6 €, pracovné zošity 25 €, ZRŠ 10 €, krúžok 20 €, mobil 24 €, tábor 50 €, požičiavanie lyžiarskeho výstroja 40 €, reprezentovanie školy v Českej republike 80 €, školský výlet Krakov 170 €.

Výdavky na maloletú L. vyčíslila ako mesačné výdavky: stravovanie doma 90 €, hygiena a kozmetika 10 €, oblečenie obuv 10 €, lieky 5 €, cestovné 10 €, obedy v škole 30 €. Ročné výdavky: Združenie rodičov 50 €, krúžok 20 €, duchovná obnova 35 €, reprezentácia školy v Českej republike 80 €, školský výlet Krakov 170 €, anglický jazyk 37 € nemecký jazyk 13 €, doučovanie zo slovenčiny 60 €.

Výdavky na X. vyčíslila ako mesačné výdavky: strava doma 90 €, školský klub detí 11 €, hygienické potreby 5 €, oblečenie a obuv 10 €, lieky 5 €. Ročné výdavky: Združenie rodičov 10 €, pracovné zošity 8 €, školské výlety 7 €, Centrum voľného času 20 €, anglický jazyk 20 €, Vrabček 8 €, skrinka 5 €.

13. Písomným podaním, doručeným súdu dňa 15.7.2020 otec súdu oznámil, že je spoluvlastníkom jednoizbového bytu v Z. na Q., iný majetok nevlastní. Pripojil rozhodnutie Sociálnej poisťovne zo dňa 18.2.2020, ktorým mu bol invalidný dôchodok zvýšený na 130,90 € mesačne.

14. Písomným podaním doručeným súdu dňa 15.7.2020 požiadal otec o výmenu sudcu z dôvodu zaujatosti. Zároveň žiadal o zaslanie kópie zápisnice z pojednávania, pretože jeho právny zástupca nebol prítomný na pojednávaní a jeho žiadosti vyhovie nebolo.

15. Zo zápisnice z pojednávania zo dňa 28.2.2020 súd zistil, že otec o kópiu zápisnice nežiadal. Zároveň z obsahu spisu vyplýva, že otec nepredložil splnomocnenie na zastupovanie pre žiadneho zástupcu. Napriek uvedenému súd otcovi kópiu zápisnice následne doručil.

16. Podľa ustanovenia § 52 a ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z Civilný sporový poriadok (CSP) v námietke zaujatosti musí byť okrem všeobecných náležitostí podania uvedené, proti komu smeruje, dôvod, pre ktorý má byť sudca vylúčený, kedy sa strana uplatňujúca si námietku o dôvode vylúčenia dozvedela a dôkazy na preukázanie svojho tvrdenia, ktorých povaha to pripúšťa, okrem tých, ktoré nemôže bez svojej viny pripojiť. Na podanie, ktoré nespĺňa náležitosti podľa prvej vety, súd neprihliada; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá. Ustanovenia o odstraňovaní väd podania sa nepoužívajú.

17. Podanie otca, označené ako „Žiadosť o výmenu sudcu z dôvodu zaujatosti“ nespĺňa vyššie citované zákonné náležitosti. Z podania nie je zrejmé z akých dôvodov má byť sudca vylúčený, kedy sa o týchto dôvodoch otec dozvedel, nepredložil žiadne dôkazy na preukázanie svojho tvrdenia. Z uvedených dôvodov súd na námietku neprihliadal a spis nadriadenému súdu nepredložil.

18. Ďalšie pojednávanie bolo nariadené na 18.8.2020. Uvedeného sa otec bez ospravedlnenia a bez žiadosti o odročenie pojednávania nezúčastnil. Z uvedeného dôvodu súd v súlade s ust. § 180 CSP pojednával v neprítomnosti otca a vykonal dokazovanie opätovným vypočutím matky, kolíznej opatrovníčka a listinnými dôkazmi, pričom zistil nasledovné skutočnosti:

19. Matka uviedla, že otca počas víkendu našla opitého a zbitého. Hospitalizovaný nie je, odkázal, že nepríde, lebo stratil občiansky preukaz. Počas predchádzajúcich mesiacov sa otec o deti nezaujímal, na starostlivosti o deti sa žiadnym spôsobom nepodieľal. Starostlivosť o deti otec naďalej realizuje len formou kontrolných telefonátov, ktoré sú tak časté, že sú pre deti až obťažujúce. Naďalej zotrvala na svojom návrhu v celom rozsahu. Deti majú na vkladných knižkách cca po 2000€ a matka má obavu, aby otec deti o tieto peniaze nepripravil. V máji 2020 jej otec prispel sumou 400 €, ktorú účelovo neurčil,

ale ona to použila na uspokojenie potrieb detí, nevyčlenil na ktoré dieťa koľko, v akej výške má byť to výživné určené. Dostal v tom čase jednorazovo vyššiu sumu, ako vyrovnanie dôchodku cez 1.000 €, dal jej z toho 400 €.

20. Kolízny opatrovník oznámil, že otec telefonoval, že stratil občiansky preukaz, bol usmernený k vybaveniu dokladov. Z pohľadu kolízneho opatrovníka je dôvodné vyhovieť návrhu matky aj v rozsahu jej návrhu na zastupovanie detí a spravovanie ich majetku, kolízny opatrovník má vedomosť o problematike správaní sa otca.

21. Vzhľadom k tomu, že H. dosiahla dňa XX.X.XXXX plnoletosť, vylúčil súd konanie vo veci výživného pre H. na samostatné konanie.

22. Lustráciou v živnostenskom registri SR súd zistil, že ku dňu XX.X.XXXX je otec samostatne zárobkovo činnou osobou, a to od XX.X.XXXX, podniká pod obchodným menom Q. N., miesto podnikania XXX XX Z. - C., W. 19X/XX, E. XX XXX XXX. Ako predmet podnikania má otec uvedené: kúpa tovaru za účelom predaja konečnému spotrebiteľovi, sprostredkovateľská činnosť, nákladná cestná doprava, počítačové služby, administratívne služby, reklama, marketing, služby súvisiace s produkciou filmov.

23. Okresný súd Košice II rozsudkom zo dňa 22.5.2018 v konaní vedenom pod sp. zn. XXC/XX/XXXX otca ako žalovaného vylúčil z užívania bytu č. X, vchod XX bytového domu, so súpisným číslom XXX, postavenom na parcele č. XXXX, ev. na LV XX XXX pre obec Z. F., katastrálne územie F. mesto. Rozsudok bol odôvodnený tým, že otec ako žalovaný sa voči matke ako žalobkyni dlhodobo správal násilne, opakovane ju fyzicky napádal, bil, škrtil, vyhrážal sa jej smrťou. Vulgárne jej nadával, a to aj pred deťmi. Otec bol za násilné správanie sa k matke opakovane odsúdený TR tunajšieho súdu sp.zn. 6T / XX/XXXX zo dňa XX.X.XXXX a XT/XXX/XXXX zo dňa XX.X.XXXX, ktorým bol otcovi zakázané približovať sa k matke na vzdialenosť menšiu ako X m a zdržiavanie sa v blízkosti jej obydli a práce, ktoré zákazy nerešpektoval. Aj v tomto civilnom konaní bol otec nečinný.

24. Podľa čl. 11 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP) súd postupuje a rozhoduje v súlade s platnými a účinnými právnymi predpismi pri zohľadnení ich vzájomného vzťahu a v súlade so základnými princípmi tohto zákona.

25. Podľa ust. § 1 CMP podľa tohto zákona súdy prejednávajú a rozhodujú veci ustanovené v tomto zákone.

26. V zmysle ust. § 111 písm. b) a § 120 CMP v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozhoduje o úprave výkonu rodičovských práv a povinností, a to rozsudkom.

27. Podľa ust. § 2 ods. 1 a 2 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len "účastník") a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

28. Podľa ust. § 217 ods. 1 veta prvá CSP pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

29. Podľa čl. 5 zák. č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len ZOR) záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

30. Podľa ust. § 36 ods. 1 Zák. č. 36/2005 Z.z. o rodine (ZOR) Rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

31. V zmysle ust. § 24 ZOR súd upraví výkon rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného. Ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa. Rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná. Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá na právo toho rodiča, ktorému nebude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati domáhať na súde.

32. Podľa ust. § 28 ZOR (1) Súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa. (2) Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa. (3) Rodičovské práva a povinnosti vykonáva jeden z rodičov, ak druhý z rodičov nežije, je neznámy alebo ak nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu. Platí to aj v prípade, ak jeden z rodičov bol pozbavený rodičovských práv a povinností, ak mu bol výkon jeho rodičovských práv a povinností obmedzený alebo pozastavený.

33. Podľa ust. § 38 ods 2 písm. b) a c), a ods. 3 ZOR ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd rodičom obmedzí výkon ich rodičovských práv, ak svoje povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností nevykonávajú vôbec, alebo nezabezpečujú výchovu maloletého dieťaťa. V rozhodnutí o obmedzení výkonu rodičovských práv podľa odseku 2 súd uvedie rozsah práv a povinností, na ktoré sa obmedzenie vzťahuje.

34. V zmysle ust. § 39 ods. 1 ZOR ak súd rozhodol o obmedzení rodičovských práv a povinností iba vo vzťahu k jednému z rodičov, vykonáva rodičovské práva a povinnosti v plnom rozsahu druhý rodič.

35. Podľa ust. § 39 ods. 4 ZOR vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu o obmedzení alebo pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu nezaniká.

36. Podľa ust. § 62 ZOR (1) Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. (2) Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. (3) Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. (4) Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará.

Ak rodičia žijú spolu, prihladne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. (5) Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

37. Podľa ust. § 63 ZOR (1) rodič, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, je povinný preukázať ich súdu, predložiť podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov a umožniť súdu sprístupnením údajov chránených podľa osobitného predpisu zistenie aj ďalších skutočností potrebných na rozhodnutie. Ak si rodič nesplní túto povinnosť, predpokladá sa, že výška jeho priemerného mesačného príjmu predstavuje dvadsaťnásobok sumy životného minima. (2) U rodiča, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, súd neberie do úvahy výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť alebo ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť v takom rozsahu v súvislosti s touto činnosťou, a možnosti a schopnosti povinného posudzuje podľa predpokladaného príjmu, aký by povinný dosiahol, ak by tieto výdavky nerealizoval. (3) Ak to majetkové pomery povinného rodiča dovoľujú, za odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať aj tvorbu úspor. V takom prípade súd uvedie pri určení výživného sumu výživného, ktorá je určená na tvorbu úspor, a uloží povinnému rodičovi, aby túto sumu poukazoval na osobitný účet maloletého dieťaťa, ktorý v prospech neho zriadi rodič, ktorému bolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Na nakladanie s prostriedkami na účte maloletého dieťaťa je potrebný súhlas súdu.

38. Podľa ust. § 65 ZOR (1) Ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného. (2) Súd postupuje rovnako aj v prípade, ak rodičia spolu žijú, ale jeden z nich svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu dobrovoľne neplní.

39. Podľa ust. § 75 ZOR pri určení výživného prihladne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihladne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihladne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

40. Podľa ust. § 76 ods. 1 a § 77 ods. 1 ZOR výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu. Právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

41. Vykonaním dokazovaním má súd za preukázané, že návrh bol podaný dôvodne. Rodičia spolu dlhodobo nežijú v spoločnej domácnosti a to z dôvodu násilného správania sa otca maloletých detí. Otec bol za svoje správanie opakovane odsúdený v trestnom konaní, zároveň bol vylúčený z užívania spoločného bytu. Na zabezpečenie starostlivosti o deti sa nepodieľa ani osobnou starostlivosťou, ani finančne. Otec dlhodobo v nadmernej miere užíva alkoholické nápoje pod vplyvom ktorých je agresívny, a to aj v prítomnosti maloletých detí. Otec súhlasil so zverejnením maloletých detí do osobnej starostlivosti matky v starostlivosti ktorej neboli zistené ani zo strany kolízneho opatrovníka ani zo strany súdu žiadne nedostatky. Otec svoje agresívne správanie prejavil aj pred kolíznym opatrovníkom, kedy pri realizácii sociálneho zistenia v čase podania neodkladné opatrenia sa správal agresívne, odmietol sa oboznámiť s návrhom a komunikovať s kolíznou opatrovníčkou. Rovnako počas súdneho pojednávania na ktorom sa otec zúčastnilo sa správal nevhodným agresívnym spôsobom, načo bol opakovane súdom upozornený a až po hrozbe uloženia poriadkovej pokuty svoje správanie umiernil. Napriek výzve súdu otec žiadnym spôsobom svoje majetkové pomery nepreukázal, rovnako žiadnym spôsobom nepreukázal aktívny a reálny záujem o deti. Vychádzajúc z uvedeného súd vyhovel návrhu matky a zveril maloleté deti do jej osobnej starostlivosti, ktorá právna úprava korešponduje s dlhodobo reálnym stavom, s vôľou maloletých detí aj s odporúčaním kolízneho opatrovníka.

42. Zastupovanie maloletých detí spravovanie ich majetku patrí medzi základné rodičovské práva a zároveň povinnosti, k obmedzeniu ktorých je možné pristúpiť len v tom prípade ak sú splnené zákonom stanovené podmienky definované citovaním ustanovením paragrafu 38 ods. 2 písm. b) a c) ZOR. V danom prípade súd posúdil správanie sa otca ako konanie, ktoré spĺňa zákonné predpoklady pre obmedzenie jeho rodičovských práv a povinností v rozsahu zastupovania maloletých detí a spravovania ich majetku. Hlavnou príčinou je predovšetkým skutočnosť, že svoje rodičovské práva

a predovšetkým povinnosti nerealizuje vôbec, na výchove maloletých sa nepodieľa. Zároveň svojím spôsobom života, predovšetkým agresívnym násilným správaním a nadmerným užívaním alkoholických nápojov vzbudzuje dôvodnú obavu, že nie je spôsobilý maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok tak, aby to bolo v ich prospech. Aj z výsluchu detí vyplynulo, že otec k reálnemu výkonu svojich práv uviedol informácie, ktoré nie sú pravdivé v snahe prezentovať voj záujem o deti. Otec sa na výžive maloletých detí nepodieľa takmer žiadnym spôsobom, ani neodkladným opatrením nariadený rozsah vyživovacej povinnosti neplní. Z uvedeného dôvodu považuje súd za správne, aby otec nemal v žiadnom rozsahu možnosť spravovať majetok maloletých detí, ktorý je aktuálne tvorený najmä úsporami na vkladnej knižke. Zároveň uvedené skutočnosti zakladajú reálny predpoklad neschopnosti zastupovať maloleté deti tak, aby to bolo v ich najlepšom záujme. Z uvedených dôvodov považuje súd za najlepší spôsob usporiadania zastupovania maloletých detí obmedziť otcovi toto právo v rozsahu zastupovania pred orgánmi verejnej správy, pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti a pri výbere a zmene školy.

43. Otec zásadne nesúhlasil s matkou navrhovanou sumou výživného na deti. Za primerané výživné považoval sumu 120 € na všetky deti dokopy.

44. Vyživovacia povinnosť predstavuje obsahovú zložku základných rodinno-právnych vzťahov. Je praktickým vyjadrením ekonomickej funkcie rodiny, ktorej účelom je zabezpečovať pre svojich členov uspokojovanie materiálnych potrieb a to vzájomnou pomocou podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Vyživovacia povinnosť rodičov voči deťom predstavuje jeden z dvoch základných pilierov systému zákonnej povinnosti poskytovať výživu. Cieľom tejto právnej úpravy je zabezpečiť výživu ekonomicky najslabšej skupine osôb v spoločnosti, deťom. Povinnými subjektmi sú rodičia dieťaťa. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči dieťaťu trvá, kým dieťa nie je schopné samé sa živiť. Každý z rodičov je povinný vyživovať svoje dieťa. Vyživovacia povinnosť má však niekoľko foriem. Môže byť plnená osobnou starostlivosťou, alebo tiež čiastočne starostlivosťou o domácnosť. Druhou formou plnenia vyživovacej povinnosti je poskytovanie vecných plnení napr. bývania. Treťou formou plnenia vyživovacej povinnosti je platenie výživného ako peňažného príspevku na uhrádzanie potrieb dieťaťa. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne stará, plní vyživovaciu povinnosť prevažne osobnou starostlivosťou, poskytovaním vecných plnení ako bývanie, strava, nákup ošatenia, zabezpečenie zdravotnej starostlivosti a pod.. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne nestará, prispieva na jeho výživu výživným, ktoré určil súd.

45. Všeobecnými kritériami pre určenie výšky výživného na strane oprávneného sú relevantné odôvodnené potreby, na strane povinného schopnosti, jeho možnosti a majetkové pomery. Pri určení konkrétnej výšky výživného treba vychádzať z toho, aká finančná suma mesačne je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb dieťaťa, pričom medzi tieto potreby patria výživa vo vlastnom zmysle slova, hmotné potreby ako je šatstvo, bielizeň, hygienické potreby strava, ako aj potreby súvisiace s rozširovaním a prehĺbovaním vzdelania dieťaťa, rozvoje jeho záujmov a potrieb, kultúrne, športové a rekreačné potreby, t.j. všetky potreby nevyhnutné pre život kultúrneho človeka v spoločnosti. Miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa, jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú má výživné zabezpečovať dieťaťu primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov. Odôvodnené potreby detí v rovnakom veku a na rovnakom stupni školskej dochádzky sú spravidla rovnaké, pokiaľ nie sú v určitom konkrétnom prípade zvýšené v dôsledku zhoršeného zdravotného stavu, finančne náročnej záujmovej alebo športovej činnosti, prípadne, ak rozumové schopnosti dieťaťa odôvodňujú nadštandardné vzdelávanie dieťaťa, pričom ide o všeobecne známu skutočnosť, ktorú nie je potrebné osobitne dokazovať. Dokazovať je potrebné len nadštandardné výdavky, resp. potreby dieťaťa, ktoré vybočujú z rámca potrieb iných detí v rovnakom veku. Pri určovaní rozsahu vyživovacej povinnosti je súd povinný prihliadať aj na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Na strane povinných rodičov dieťaťa, súd zisťuje ich reálne príjmy, celkové majetkové pomery, nevyhnutné životné náklady a prihliada aj na ich ďalšie zákonné vyživovacie povinnosti.

46. V prípade posudzovania možností, schopností a majetkových pomerov povinného rodiča, ktorý má príjmy z inej ako závislej činnosti je takzvaná vyšetrovacia zásada podľa čl. 6 CMP prelomená ust. § 63 ods. 1 ZOR, z ktorého vyplýva, že rodič, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, je povinný preukázať pred súdom: 1. príjmy z inej než závislej činnosti, 2. predložiť súdu podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov a 3. umožniť súdu sprístupneným údajov chránených podľa osobitného predpisu zistenie aj ďalších skutočností potrebných na rozhodnutie. Ak

si rodič nesplní hociktorú z týchto povinností, dochádza k stavu, že súd si nemôže urobiť správny a úplný záver o pomeroch povinnej osoby, preto nastupuje zákonná domnienka výšky príjmu ako prostriedok objektivizácie príjmov povinného, ktorý je stanovený ako 20-násobok sumy životného minima. V zmysle tohto zákonného odkazu je potrebné aplikovať ustanovenie § 2 písm. a) zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime v spojení s príslušným opatrením upravujúcim výšku životného minima, ktoré je od 26.6.2017 na úrovni 199,48 €, teda 20-násobok predstavuje sumu 3.989,60 €. Takto určenú sumu už súd nemôže nijakým spôsobom meniť na základe iných skutočností, napríklad ak by povinný určitú sumu príjmov preukázal alebo ak by výdavky nasvedčovali vyššej alebo nižšej sume príjmov. Zo znenia citovaného ustanovenia vyplýva, že ak si povinný rodič uvedené povinnosti nesplní, domnienka, resp. fikcia príjmu nastupuje obligatórne a súd už nie je oprávnený len o jej použití uvažovať, ale musí ju použiť. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že uvedená edičná povinnosť nie je viazaná na výzvu súdu a súd ani nie je povinný upozorňovať povinného na hmotnoprávne následky nesplnenia si uvedených povinností, nakoľko poučovacia povinnosť sa vzťahuje len na procesné práva a povinnosti. Pokiaľ ide o povinnosť preukázať príjmy z inej než závislej činnosti, je potrebné predložiť súdu relevantné dôkazy, z ktorých možno vyvodzovať výšku príjmu. V tomto smere je potrebné vychádzať zo zákona č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, ktorý účtovným jednotkám ukladá povinnosť účtovať majetok, záväzky, náklady, výnosy, výdavky a príjmy v účtovných knihách a zobrazovať ich v účtovných závierkach, pričom účtovná jednotka je povinná viesť účtovníctvo správne, úplne, preukázateľne, zrozumiteľne a spôsobom zaručujúcim trvalosť účtovných záznamov. Zákon upravuje, ktorý subjekt môže účtovať v sústave jednoduchého účtovníctva, ostatné subjekty musia účtovať v sústave podvojného účtovníctva. Účtovná jednotka účtujúca v sústave podvojného účtovníctva účtuje v denníku, v ktorom sa účtovné zápisy usporadúvajú chronologicky a ktorým sa preukazuje zaúčtovanie všetkých účtovných prípadov v účtovnom období a v hlavnej knihe, v ktorej sa účtovné zápisy usporadúvajú z vecného hľadiska systematicky a v ktorej sa preukazuje zaúčtovanie všetkých účtovných prípadov na účty majetku, záväzkov, rozdielu majetku a záväzkov, nákladov a výnosov v účtovnom období. Samotné daňové priznanie, ktoré povinný rodič v konaní predloží, nie je možné považovať za splnenie povinností vyplývajúcich z ust. § 63 ods. 1 ZOR, nakoľko z daňového priznania nie je možné zistiť konkrétne príjmy a vynaložené výdavky a posúdiť ich z hľadiska, či išlo o výdavky na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmu podnikateľského subjektu. Až v prípade, ak povinný rodič splní povinnosti vyplývajúce z ust. § 63 ods. 1 ZOR, môže súd postupovať podľa ust. § 63 ods. 2 ZOR a posúdiť charakter výdavkov povinného rodiča podnikateľa, či sú nevyhnutné na účely podnikania, avšak nie z hľadiska daňových predpisov, ktoré môžu za nevyhnutný pre udržanie príjmu z podnikateľskej činnosti akceptovať širší rozsah výdavkov na rozdiel od ZOR, ktorý nemôže prioritizovať neprímeraný rozvoj podnikateľských aktivít povinného rodiča na úkor vyživovacej povinnosti. Súd je teda oprávnený preskúmať opodstatnenosť výdavkov povinného rodiča v súvislosti s jeho podnikateľskou činnosťou, nakoľko údaje v daňových dokladoch nie sú pre jeho rozhodnutie z tohto hľadiska záväzné. Ak súd dospeje k záveru, že určité výdavky nie sú nevyhnutné, resp. nie vo vynaloženom rozsahu, pri určovaní výšky výživného bude vychádzať z potenciálneho príjmu, ako keby k realizácii uvedených výdavkov nedošlo.

47. V danom prípade si otec svoju edičnú povinnosť nesplnil žiadnym spôsobom. Kolíznemu opatrovníkovi pri sociálnom šetrení potvrdil, že vykonáva činnosť na základe živnostenského oprávnenia, príjem je kolísavý, cca 25-30 € denne. Pri svojej výpovedi na súdnom pojednávaní uvedenú skutočnosť zatajil, uviedol, že je čiastočný invalidný dôchodca. Vlastným šetrením súd zistil, že otec je samostatne zárobkovo činná osoba podnikajúca pod obchodným menom Q. N., miesto podnikania XXX XX Z. - C., W. XXX/XX, E. XX XXX XXX. Z uvedeného dôvodu súd obligatórne aplikoval na posúdenie majetkových pomerov cit. ust. § 63 ZOR.

48. Pri stanovení konkrétnej výšky výživného súd vychádzal z odôvodnených potrieb maloletých detí, ktoré matka vyčíslila skutočne v rozsahu nevyhnutných potrieb. Zároveň súd vzal do úvahy osobnú starostlivosť matky o maloleté deti, ktorú vykonáva výlučne ona a poskytovanie vecných plnení (predovšetkým bývanie). Matkou navrhovanú výšku výživného súd považuje za skutočne minimálnu na zabezpečenie základných potrieb maloletých a táto výška napĺňa skutočne len spotrebný charakter výživného.

49. Vzhľadom k tomu, že konanie vo veci samej začalo ex offo po nariadení neodkladného opatrenia na návrh matky, súd posúdil okolnosti tak, že výživné priznal od podania návrhu na neodkladné opatrenie XX.XX.XXXX. Od uvedeného obdobia otec na výživnom zaplatil na výživné v novembri 2019 sumu 200

€, v máji 2020 sumu 400 € a X. prispel na botasky sumou 15 €. Pretože otec nešpecifikoval výšku výživného, matka tieto peniaze rozdelila rovným dielom. Preto súd započítal na dlžné výživné na každé z detí po 150 € ($600:4 = 150$; 150 € bude započítané aj na dlžné výživné na plnoletú H.) a v prípade X. aj sumu 15 € platbu za botasky. Násobkom určeného mesačného výživného po odpočítaní uvedenej zaplatenej sumy vzniklo otcovi za obdobie od 19.10.2018 do 31.8.2020 dlžné výživné na mal. L. vo výške 1920 €, F. vo výške 1490 € a X. vo výške 985 €.

50. Podľa ust. § 232 ods. 3 CSP lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

51. Vzhľadom k výške dlžného výživného súd predĺžil zákonnú trojdňovú lehotu na zaplatenie dlžného výživného na 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, aby mu vznikol priestor na zabezpečenie potrebných prostriedkov. Súd zdôrazňuje, že plnenie vyživovacej povinnosti je zákonná povinnosť každého rodiča. Otec o podanom návrhu vedel a rovnako bol oboznámený s predbežným právnym názorom súdu. Od začatia konania mal dostatočný časový priestor na usporiadanie svojich pomerov, avšak predĺžením lehoty súd akceptuje aktuálnu celospoločenskú situáciu majúcu aj ekonomický dopad.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje v troch vyhotoveniach.

Podľa ust. § 359 CSP odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 127 CSP, ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania.

Podľa § 365 odsek 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 odsek 1, odsek 2 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, v ktorej bola upravená starostlivosť o maloleté dieťa, styk s maloletým dieťaťom alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému dieťaťu, oprávnený môže podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa § 370 a nasl. Civilného mimosporového poriadku.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, ktorým bola upravená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.

Rozsudky o výživnom sú predbežne vykonateľné (povinnosť plniť vzniká doručením rozsudku bez ohľadu na podanie odvolania).